

ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE

Služba za javno zdravstvo

*Institute of Public Health Osijek-Baranja County
Department of Public Health*

31000 Osijek, Drinska 8, Croatia; telefon 031 225 700, telefax 031 206 870; e-mail: zzjz-os@os.htnet.hr

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

*ABORTIONS IN HEALTHCARE INSTITUTIONS
IN OSIJEK-BARANJA COUNTY IN 2018*

Autor:

**Nikola Kraljik, dr. med.
specijalist javnog zdravstva**

suradnici:

**Dubravka Šipoš
Željko Vajak, prof**

www.zzjosijek.hr

OSIJEK, SVIBANJ 2019. GODINE

UVOD

Prema Zakonu o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece, čl. 15 st. 2. u Republici Hrvatskoj žena može legalno izvršiti pobačaj bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja traje do 10 tjedana. Prema istom Zakonu te na temelju rješenja Ministarstva zdravstva od 01.09.1996. godine prekid trudnoće se može obaviti u samo za to ovlaštenim stacionarnim zdravstvenim ustanovama.

Svaka trudnoća koja ne završi porođajem, u skladu sa zakonskim propisima, prijavljuje se na odgovarajućem obrascu. Prijave za sve vrste pobačaja se dostavljaju u Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Obrazac Prijava prekida trudnoće ispunjava se za žene hospitalizirane zbog svake trudnoće završene prekidom do 22 tjedna trudnoće, osim u slučaju medicinski indiciranog prekida trudnoće. Za neizneseno dijete iznad 22 tjedna gestacije ispunjava se obrazac Prijava perinatalne smrti. U trudnoću završenu prekidom trudnoće ubraja se: izvanmaterična trudnoća, mola hydatidosa, ostali abnormalni produkti začeca, spontani i legalno inducirani prekid trudnoće.

Prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti SZO–deseta revizija (MKB X), pobačaji trudnoće obuhvaća sljedeće dijagnoze:

- O00 Izvanmaternična trudnoća**
- O00.0 Abdominalna trudnoća
- O00.1 Tubarna trudnoća
- O00.2 Ovarijalna trudnoća
- O00.8 Ostale izvanmaternične trudnoće
- O00.9 Izvanmaternična trudnoća nespecificirana
- O01 Mola hydatidosa (hidatidozna mola)**
- O01.0 Klasična hidatidozna mola
- O01.1 Nepotpuna i parcijalna hidatidozna mola
- O01.9 Hidatidozna mola nespecificirana
- O02 Ostali abnormalni produkti začeca**
- O02.0 Odumrlo jajašce i nehidatidozna mola
- O02.1 Neostvoreni pobačaj (missed abortion)(abortus retentus)
- O02.8 Ostali specificirani abnormalni produkti začeca
- O02.9 Abnormalni produkt začeca nespecificiran
- O03 Spontani pobačaj**
- O04 Legalno inducirani (medicinski) pobačaj**
- O05 Ostali pobačaj**
- O06 Nespecificirani pobačaj**

Ukupni pobačaji

Tijekom 2018. godine u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije prijavljeno je 584 pobačaja. U strukturi najzastupljeniji su pobačaji iz podskupine "Ostali pobačaji" u kojoj su prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti - 10. revizija, ostalih pobačaja (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06) a kojih je zabilježeno 250 (42,8%), od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 202, a ostalih (O00-O01, O05, O06) 48. Izvanmaternična trudnoća je evidentirana u 40 (6,85%) prijavljenih pobačaja. Legalno induciranih pobačaja (MKB-10 O04.0-O04.9) bilo je 210 ili 36,0%. Spontanih pobačaja (O03.0-O03.9) bilo je 124 ili 21,2%. (Tablica 1 i 2) Većina legalno induciranih pobačaja (97,1%) je učinjena na zahtjev žene, 2,9% radi prethodno utvrđene malformacije ploda.

U KBC Osijek od ukupno 530 pobačaja, najzastupljeniji su pobačaji u podskupini ostalih pobačaja (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06) kojih je bilo 213 ili 40,2%, od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 166, a ostalih (O00-O01, O05, O06) 41. Legalno induciranih pobačaja bilo je 210 ili 39,6%, dok je spontanih bilo 107 (20,2%). (Tablica 1 i 2)

U OŽB Našice od ukupno 54 prekida trudnoće, najzastupljenija je bila podskupina ostalih pobačaja 37 (68,5%) od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) 36, a ostalih (O00-O01, O05, O06) 1, spontanih pobačaja bilo je 17 (31,5%) dok legalno induciranih pobačaja u 2018. godini nije zabilježeno. (Tablica 1 i 2)

Omjer broja pobačaja prema broju živorođene djece padao je od 1991. godine kada je iznosio 1,2, da bi se od 1998. stabilizirao na 0,4 koliki je bio i u 2004. godini, a u 2005. godini on po prvi puta iznosi 0,3, a od 2014. - 2018. iznosio je 0,2. Na 100 poroda bilježimo 9 namjernih (legalno inducirani) pobačaja. (Tablica 1).

Najveći broj žena koje su imale pobačaj 2018. godine u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije bio je u dobi 30-39 godina (316 ili 54,1%) i u dobi 20-29 godina (192 ili 32,9%). Nešto više od trećine žena s pobačajem u 2018. godini (40,4%) nije imalo živorođene djece. (Tablica 2 i 3).

U 2018. godini u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije bilo je ukupno 32 pobačaja (5,5%) u dobi do 19 godina starosti (3 u dobi od 15-16 god. i 29 u dobi od 17-19 godina. Od tog 17 su bili legalno inducirani pobačaji. (Tablica 2)

Među ženama koje su imale legalno inducirani pobačaj najviše je bilo žena bez djece 61 (29,0%) i žena koje već imaju dvoje djece 55 (26,2%), dok je najviše spontanih pobačaja bilo kod žena bez djece 54 (43,5%) i kod žena koje već imaju jedno dijete 33 (26,6%).(Tablica 3)

Od žena kod kojih je evidentiran legalno inducirani pobačaj najviše je bilo žena koje do sada nisu imale pobačaja 141 (67,1%), zatim slijede žene koje su do sada imale jedan pobačaj 48 (22,9%) i žene sa dva pobačaja 14 (6,7%). (Tablica 4)

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

Tablica 1.

BROJ POBAČAJA PO KATEGORIJAMA, BROJ POBAČAJA NA 1 ŽIVOROĐENO DIJETE I BROJ LEGALNO INDUCIRANIH POBAČAJA NA 100 RODILJA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U RAZDOBLJU 1990. - 2018. GODINE.

Godina	Broj poroda	Broj živorođene djece	Broj pobačaja							Broj pobačaja na 1 živorođeno dijete	Broj legalno induciranih pobačaja na 100 rodilja
			UKUPNO	od toga							
				spontani	%	legalno inducirani	%	ostali	%		
1990.*)	3.083	3.055	3.571	117	3,3	3.416	95,7	38	1,1	1,2	110,8
1991.*)	2.158	2.130	2.455	117	4,8	2.271	92,5	67	2,7	1,2	105,2
1992.*)	1.513	1.496	1.763	137	7,8	1.524	86,4	102	5,8	1,2	100,7
1993.*)	2.223	2.177	2.301	154	6,7	2.009	87,3	138	6,0	1,1	90,4
1994.*)	2.229	2.250	2.075	205	9,9	1.699	81,9	171	8,2	0,9	76,2
1995.*)	2.173	2.186	1.728	269	15,6	1.365	79,0	94	5,4	0,8	62,8
1996.*)	2.948	2.968	1.614	194	12,0	1.242	77,0	178	11,0	0,5	42,1
1997*)	2.998	3.004	1.552	247	15,9	1.124	72,4	181	11,7	0,5	37,5
1998.	3.681	3.714	1.574	293	18,6	977	62,1	304	19,3	0,4	26,5
1999.	3.575	3.574	1.546	310	20,1	942	60,9	294	19,0	0,4	26,3
2000.	3.435	3.453	1.361	214	15,7	876	64,4	271	19,9	0,4	25,5
2001.	3.225	3.257	1.279	209	16,3	810	63,3	260	20,3	0,4	25,1
2002.	3.131	3.168	1.184	156	13,2	780	65,9	248	20,9	0,4	24,9
2003.	2.920	2.951	1.080	130	12,0	685	63,4	265	24,5	0,4	23,5
2004.	2.944	2.973	1.098	137	12,5	702	63,9	259	23,6	0,4	23,8
2005.	3.194	3.225	983	141	14,3	556	56,6	286	29,1	0,3	17,4
2006.	3.090	3.126	1.013	108	10,7	605	59,7	300	29,6	0,3	19,6
2007.	3.033	3.050	972	120	12,3	513	52,8	339	34,9	0,3	16,9
2008.	3.135	3.167	1.008	115	11,4	489	48,5	404	40,1	0,3	15,6
2009.	3.281	3.317	924	97	10,5	466	50,4	361	39,1	0,3	14,2
2010.	2.982	3.008	907	114	12,6	441	48,6	352	38,3	0,3	14,8
2011.	2.933	2.969	925	124	13,4	451	48,8	350	37,8	0,3	15,4
2012.	2.962	3.009	836	125	15,0	375	44,9	336	40,2	0,3	12,7
2013.	2.839	2.871	736	114	15,5	345	46,9	277	37,6	0,3	12,2
2014.	2.750	2.789	638	75	11,8	307	48,1	256	40,1	0,2	11,2
2015.	2.576	2.611	567	82	14,5	291	51,3	194	34,2	0,2	11,3
2016.	2.428	2.445	529	67	12,7	249	47,1	213	40,3	0,2	10,3
2017.	2.377	2.414	525	191	36,4	212	40,4	122	23,2	0,2	8,9
2018.	2.336	2.375	584	124	21,2	210	36,0	250	42,8	0,2	9,0
Od toga (2018.):											
KBC OSIJEK	1.903	1.941	530	107	20,2	210	39,6	213	40,2	0,3	11,0
OŽB NAŠICE	433	434	54	17	31,5	0	0,0	37	68,5	0,1	0,0
RODILIŠTE ĐAKOVO**											

*) Samo KB Osijek

**) od 17. listopada 2009. odlukom MZSS RH prestalo s radom

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2018

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

Tablica 2.

PREKIDI TRUDNOĆE PO KATEGORIJAMA I DOBNIM SKUPINAMA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

Kategorija prekida trudnoće	UKUPNO		Dob žene kada je napravljen prekid trudnoće										
			Adolescentice					Ostala dob					
			UKUPNO		ispod 15 g.	15-16 g.	17-19 g.	UKUPNO		20-29 g.	30-39 g.	40-49 g.	50 g. i više
	broj	%	broj	%				broj	%				
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA													
UKUPNO	584	100,0	32	5,5	0	3	29	552	94,5	192	316	44	0
Spontani	124	21,2	10	8,1		2	8	114	91,9	42	63	9	
Legalno inducirani	210	36,0	17	8,1		1	16	193	91,9	76	104	13	
Ostali	250	42,8	5	2,0		0	5	245	98,0	74	149	22	
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK													
UKUPNO	530	100,0	26	4,9	0	2	24	504	95,1	180	284	40	0
Spontani	107	20,2	7	6,5		1	6	100	93,5	40	52	8	
Legalno inducirani	210	39,6	17	8,1		1	16	193	91,9	76	104	13	
Ostali	213	40,2	2	0,9			2	211	99,1	64	128	19	
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE													
UKUPNO	54	100,0	6	11,1	0	1	5	48	88,9	12	32	4	0
Spontani	17	31,5	3	17,6		1	2	14	82,4	2	11	1	
Legalno inducirani	0	0,0	0	0,0				0	0,0				
Ostali	37	68,5	3	8,1			3	34	91,9	10	21	3	

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2018

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

Tablica 3.

BROJ ŽENA KOJE SU IMALE PREKID TRUDNOĆE PREMA BROJU ŽIVE DJECE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

Kategorija prekida trudnoće	UKUPNO	Broj ranije živorođene djece						
		0	1	2	3	4-6	7-8	9 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA								
Ukupno	584	236	143	125	48	30	2	
%	100	40,4	24,5	21,4	8,2	5,1	0,3	
Spontani	124	54	33	25	7	4	1	
%	21,2	43,5	26,6	20,2	5,6	3,2	0,8	
Legalno inducirani	210	61	51	55	31	11	1	
%	36,0	29,0	24,3	26,2	14,8	5,2	0,5	
Ostali	250	121	59	45	10	15		
%	42,8	48,4	23,6	18,0	4,0	6,0		
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK								
Ukupno	530	219	127	112	44	26	2	
%	100	41,3	24,0	21,1	8,3	4,9	0,4	
Spontani	107	50	29	19	5	3	1	
%	20,2	46,7	27,1	17,8	4,7	2,8	0,9	
Legalno inducirani	210	61	51	55	31	11	1	
%	39,6	29,0	24,3	26,2	14,8	5,2	0,5	
Ostali	213	108	47	38	8	12		
%	40,2	50,7	22,1	17,8	3,8	5,6		
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE								
Ukupno	54	17	16	13	4	4		
%	100	31,5	29,6	24,1	7,4	7,4		
Spontani	17	4	4	6	2	1		
%	31,5	23,5	23,5	35,3	11,8	5,9		
Legalno inducirani	0							
%	0,0							
Ostali	37	13	12	7	2	3		
%	68,5	35,1	32,4	18,9	5,4	8,1		

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2018

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

Tablica 4.

BROJ ŽENA PREMA BROJU RANIJIH PREKIDA TRUDNOĆE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI – PREMA KATEGORIJI SADAŠNJEG PREKIDA TRUDNOĆE

Kategorija sadašnjeg prekida trudnoće	Broj ranijih prekida trudnoće - ukupno							
	Ukupno	0	1	2	3	4	5	6 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA								
Ukupno	584	431	111	25	8	6	2	1
%	100,0	73,8	19,0	4,3	1,4	1,0	0,3	0,2
Spontanih	124	96	23	3	1	1		
%	21,2	77,4	18,5	2,4	0,8	0,8		
Legalno induciranih	210	141	48	14	2	4	1	
%	36,0	67,1	22,9	6,7	1,0	1,9	0,5	
Ostalih	250	194	40	8	5	1	1	1
%	42,8	77,6	16,0	3,2	2,0	0,4	0,4	0,4
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK								
Ukupno	530	395	98	22	6	6	2	1
%	100,0	74,5	18,5	4,2	1,1	1,1	0,4	0,2
Spontanih	107	84	19	3		1		
%	20,2	78,5	17,8	2,8		0,9		
Legalno induciranih	210	141	48	14	2	4	1	
%	39,6	67,1	22,9	6,7	1,0	1,9	0,5	
Ostalih	213	170	31	5	4	1	1	1
%	40,2	79,8	14,6	2,3	1,9	0,5	0,5	0,5
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE								
Ukupno	54	36	13	3	2	0		
%	100,0	66,7	24,1	5,6	3,7	0,0		
Spontanih	17	12	4		1			
%	31,5	70,6	23,5		5,9			
Legalno induciranih	0							
%	0,0							
Ostalih	37	24	9	3	1			
%	68,5	64,9	24,3	8,1	2,7			

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2018